

Съобщение за медиите:

„Адаптация към и смекчаване на последиците от климатичните промени в агрохранителната система – препоръки за съгласувани политики на ЕС “

Агрохранителната система на ЕС трябва да се подготви за нарастващите климатични рискове и да ускори намаляването на емисиите

Агрохранителната система на Европейския Съюз, която обхваща цялата верига на стойността – от производството на торове до потребителите на храни – е все по-застрашена от изменението на климата, като същевременно е отговорна за около една трета от нетните емисии на парникови газове в ЕС. Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата призовава ЕС да засили адаптацията към изменението на климата, намаляването на емисиите на парникови газове и поглъщането на въглерод в агрохранителната система, за да се гарантира продоволствената сигурност, да се защити поминъкът на земеделските производители и да се приведе селското стопанство в съответствие с целите на ЕС за климатична неутралност.

В новия си доклад, *„Адаптация към и смекчаване на последиците от климатичните промени в агрохранителната система – препоръки за съгласувани политики на ЕС“*, [Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата](#) заключава, че настоящият напредък нито е съобразен с климатичните цели на ЕС за 2040 и 2050 г., нито е в съответствие с нарастващите климатични рискове. Съществуващите политики са недостатъчни, за да осъществят необходимата трансформация и да се справят с рисковете свързани с климата за земеделските производители и продоволствената сигурност.

Климатичните рискове се увеличават и смекчаването на последиците трябва да се ускори

Агрохранителната система на ЕС е в основата на продоволствената сигурност, поминъка в селските райони и стратегическата автономност на Европа. В същото време тя е все по-изложена на по-тежки суши, наводнения, горещи вълни и разпространение на болести. Свързаните с климата загуби в селското стопанство вече възлизат на десетки милиарди евро годишно и се очаква да нараснат значително през следващите десетилетия.

Същевременно намаляването на емисиите и поглъщането на въглерод в селското стопанство остават ограничени спрямо необходимото за постигане на климатичните цели на ЕС. Очаква се настоящите и планираните политики да доведат само до

ограничени допълнителни намаления. Без по-силни мерки в агрохранителната система постигането на климатична неутралност би изисквало по-значително намаляване на емисиите в други сектори или много по-бързо увеличаване на мащаба на поглъщането на въглерод, което би повишило общите разходи и свързаните с климата рискове за икономиката на ЕС.

Проф. Отмар Еденхофер, председател на Консултативния съвет, коментира:

„Постигането на климатичните цели на ЕС за 2040 и 2050 г. по икономически ефективен начин изисква значителни намаления на емисиите в цялата икономика. Макар селското стопанство да е постигнало напредък, мащабът и темпът все още не са достатъчни. Секторът ще трябва да засили действията си през следващите години – както за да допринесе за постигането на климатична неутралност, така и за да защити поминъка на земеделските производители, да подкрепи селските общности и да гарантира продоволствената сигурност на Европа в условията на променящ се климат.“

Системен преход и по-силни политически стимули

Консултативният съвет заключава, че ограничени подобрения само чрез технологии и земеделски практики няма да бъдат достатъчни. Повишаването на устойчивостта на агрохранителната система към изменението на климата изисква системен преход, който да насърчи както адаптацията, така и смекчаването на последиците по цялата верига на стойността, включително производствените системи, земеползването и моделите на потребление.

Очаква се обаче съществуващите политики на ЕС – по-специално Общата селскостопанска политика (ОСП) – да доведат само до ограничени резултати по отношение на адаптацията и намаляването на емисиите в сегашния си вид. Предстоящите преразглеждания на бюджета на ЕС, ОСП и рамката за климата за периода 2031–2040 г. представляват важна възможност за привеждане на селскостопанската политика в съответствие с климатичните цели, включително за повишаване на устойчивостта на сектора към изменението на климата.

За да се подпомогне и поддържа този преход, Консултативният съвет предлага шест препоръки:

1. **Постепенно премахване на плащанията по ОСП, които стимулират практики с висока интензивност на емисиите на парникови газове**, като същевременно се проучват алтернативни механизми за подпомагане на доходите, съответстващи на климатичните цели.
2. Въвеждане на специален **механизъм за ценообразуване на емисиите на парникови газове** в агрохранителната система чрез постепенно и адаптивно прилагане на принципа „замърсителят плаща“, като приходите се реинвестират в подкрепа на земеделските производители и се възнаграждава поглъщането на въглерод.

3. Осигуряване на **целенасочена подкрепа за прехода**, която да помогне на земеделските производители да преодолеят финансовите и информационните бариери.
4. Укрепване на инструментите, които **помагат на земеделските производители да се справят с неизбежните климатични въздействия**.
5. Насърчаване на **здравословни и щадящи климата хранителни навици и намаляване на хранителните отпадъци**.
6. Осигуряване на адекватно и навременно **публично финансиране** за подкрепа на прехода.

Консултативният съвет подчертава, че преходът трябва да бъде постепенен и справедлив, с целенасочена подкрепа за земеделските производители и регионите, изправени пред най-големите предизвикателства свързани с адаптацията.

Проф. Лаура Диас Анадон, заместник-председател на Консултативния съвет, коментира: *„Необходима е съгласуван пакет от политики с по-добри стимули, за да се укрепят както адаптацията, така и смекчаването на последиците от климатичните промени в агрохранителната система. Важно е също така да се защити продоволствената сигурност и поминъкът на земеделските производители в условията на нарастващи климатични рискове. Предстоящият законодателен цикъл предлага ключова възможност за привеждане на селскостопанската политика в съответствие с дългосрочните цели на ЕС в областта на климата и други стратегически приоритети.“*

Европейският научен консултативен съвет по изменение на климата

Европейският научен консултативен съвет по климатичните промени е независим орган, създаден съгласно Европейския закон за климата, който предоставя на ЕС научни знания, експертиза и съвети по въпросите на изменението на климата. Консултативният съвет оценява политиките и идентифицира действия и възможности за успешно постигане на климатичните цели на ЕС.

[Повече информация за Консултативния съвет можете да намерите тук.](#)

Контакт с медиите: Расмус Сангилд / rasmus.sangild@esabcc.europa.eu